

Nr 179.

Av herr Hansson i Trollhättan m. fl., om ändrad lydelse av
53 § i förordningen om landsting m. m.

Enligt § 49 landstingsförordningen ombesörjer K. B., på landstingets därom framställda begäran, att de till uttaxering beslutade medlen debiteras och indrivnas i sammanhang med kronoskatterna. Enligt § 52 samma förordning innehålles av inlevererade landstingsmedel 3 % såsom ersättning, såväl för uppgörande av sammandrag av taxeringslängderna som för landstingsmedlens debitering och uppbörd. Tillika angives fördelningen av dessa 3 % mellan de i uppdragets fullgörande deltagande tjänstemännen.

Såväl genom utvidgningen av landstingens verksamhet till alltjämt nya områden som genom ökade penningbehov för de äldre uppgifterna har totalsumman av uttaxerade landstingsmedel under de senare åren starkt stegrats. Då indrivningskostnaderna utgått med en oförändrad procent, ha dessa naturligen lika hastigt stegrats.

Under åren 1911—1921 ha provisionerna för indrivning av landstingsmedeln i Älvsborgs län utgått med följande belopp.

För indrivning av

år 1910	beslutad	landstingsskatt	kr.	10,414: 17
» 1911	»	»	»	12,305: 36
» 1912	»	»	»	11,870: 60
» 1913	»	»	»	15,036: 58
» 1914	»	»	»	18,295: 22
» 1915	»	»	»	22,989: 03
» 1916	»	»	»	31,672: 88
» 1917	»	»	»	48,008: 87
» 1918	»	»	»	90,779: 50
» 1919	»	»	»	104,611: 99
» 1920	»	»	»	140,000: —

Indrivningskostnaden är således i år 13 1/2 gånger större än för 10 år sedan och har för landstingen blivit en betydande utgiftspost. Att arbetet med indrivningen ej i motsvarande grad ökats — i själva verket torde man förr kunna tala om en minskning än en ökning av arbetet — och att ersättningen för det utförda arbetet, även med hänsyn till stegrade arbetslöner, blivit onödigt hög, torde vara uppenbart. Som exempel kan anföras, att lanskamreraren i Älvsborgs län år 1920 uppbar kr. 8,717:66 och för kronouppbörds-kassören i Borås uppgår provisionen i år till kr. 27,751:32.

Hur fördelningen av provisionen mellan de olika tjänsteinnehavarna ställer sig, framgår av följande tablå över fördelningen av provisionen för av 1919 års landsting gjord uttaxering i Älvsborgs län.

Statsverket (för indragna räntmästare- och kronofogdesysslor)	kr.	30,479: 15
Landskamreraren	»	8,717: 66
Häradsskrivaren i Vedbo fögderi.....	»	4,947: 34
» » Sundals »	»	3,032: 66
» » Väne »	»	7,813: 95
» » Borås »	»	3,251: 55
» » Kallings »	»	5,566: 21
» » Kinds »	»	3,543: 21
» » Marks »	»	4,487: 30
Kronouppbörds-kassören i Vänersborg	»	4,836: 27
» » Borås	»	19,738: 54
» » Alingsås	»	3,326: 26
» » Ulricehamn	»	1,851: 67
» » Åmål	»	3,020: 22
		Kronor 104,611: 99

Av denna uppställning torde framgå att, i händelse det nuvarande systemet för ersättning för uppörden skall bibehållas, ej blott en sänkning av provisionen bör vidtagas, utan även prövas, hur en rättvis fördelning av denna mellan de olika tjänsteinnehavarna skall verkställas.

Älvsborgs läns landsting beslöt vid 1920 års landsting att hos Kungl. Maj:t göra underdånig framställning, att antingen § 14 av kungl. förordningen angående landsting ändras så, att landstinget berättigas själv verkställa uppörd eller ock, därest nuvarande uppördssystem bibehålles, uppördsprovisionen minskas till 1 % å uppördssumman. Det är oss bekant,

att även inom andra landsting liksom inom det nybildade landstingsförbundet uppmärksamheten riktats på där relaterade missförhållande.

Enligt vad vi inhämtat, torde emellertid något hinder för landsting att själv ombesörja sin uppbörd ej föreligga, varför, om denna uppfattning är riktig, någon ändring av landstingsförordningen för av Älvsborgs läns landsting uppgivet ändamål ej skulle vara erforderlig. Vi anse dock den lyckligaste lösningen ej vara den, att landstingen taga saken i egen hand och skapa sitt eget uppbördsväsende. En sådan utveckling är emellertid sannolik, om statsmakterna ej ingripa och sänka uppbördsprovisionen.

Bäst vore, om landstingsmedlen uppbures i samband med kronouppbörden, men att sportelsystemet avskaffas och statsverket erhöles av landstingen skälig ersättning för tjänstemännens arbete med landstingsmedlen. En sådan omläggning tarvar emellertid både tid och utredning. Det nuvarande provisionssystemets bibehållande och provisionsprocentens sänkning, så lågt som är möjligt med bibehållande av skälig ersättning för utfört arbete, fordrar även utredning rörande provisionens rättvisa fördelning mellan tjänsteinnehavarna. Samtidigt som vi anhålla om en dylik utredning, finna vi det vara orimligt, att den nuvarande provisionen skulle utgå ytterligare ett år. En sänkning av denna till av Älvsborgs läns landsting föreslagna 1 % torde kunna företagas utan risk av, att orättvisa vederfares någon.

Vi hemställa därför, att riksdagen måtte

1. för sin del besluta följande ändrade lydelse av § 53 i kungl. förordningen om landsting:

»Såsom ersättning för såväl upprättande av de i § 48 nämnda handlingar som debitering och uppbörd må (i lanträneriet) innehållas en procent av inlevererade landstingsmedel, varav beräknas en halv procent för debiteringar, en tredjedels procent för uppbörden och en sjättedels procent att lika fördelas emellan landskamreraren och lanträntmästaren.»

2. i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, det Kungl. Maj:t måtte utreda och för riksdagen framlägga sådant förslag till ändring av förordningen om landsting, att landsting beredes tillfälle mot skälig er-

Motioner i Andra kammaren, Nr 179.

sättning få sin uppbörd verkställd i samband med kronouppbörden.

Stockholm den 21 Januari 1921.

Anders Hansson,
Trollhättan.

Harald Hallén.

A. Danielsson.

Edvin Leffler.

C. A. Björkman,
Länghem.
